

(GDS)
GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİ
UYGULAMA ESASLARI
(2018)

1. HAKEM KARARLARININ ALINIŞI

Uluslararası Resmi Voleybol Oyun Kuralları gereğince; bir maçta görev yapan hakemler kendi yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda aşağıda belirtildiği şekilde kararlarını ifade ederler:

- a) Yardımcı hakem, yetki ve sorumlulukları kapsamında takım mensuplarının neden olduğu hatalarla ilgili olarak kendisinde oluşan görüş ve kararlarını düdükle çalın resmi el işaretleri ile çizgi hakemleri ise ellerindeki bayraklarıyla hatanın türüne göre oyun kurallarında belirtildiği şekilde işaret vererek görüş ve kararlarını müsabakanın başhakemi ile paylaşır ve nihai kararı başhakeme bırakır.
- b) Başhakem, hatanın türüne göre ya kendi tespitiyle ya da yardımcı ve/veya çizgi hakemlerince verilen kararları değerlendirip, resmi el işaretlerini kullanarak kolunu servis atma hakkını kazanan takım yönüne doğru açar. Başhakemin kolunu açarak servis atma hakkını kazanan takımı gösterdiği an "**NİHAİ KARAR**" anıdır.

2. TAKIMLARIN GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN (GDS) GÖRÜNTÜ TALEP ETME KOŞULLARI

Bir maçın herhangi bir rallisi sonunda başhakemin verdiği nihai kararın doğruluğu takımlardan birini tatmin etmez ise bu durumda takımlar rallinin sonunu oluşturan hareketler ile ilgili olarak görüntü talep edebilir. Ralli oynanırken hakemlerin aşağıdaki görüntü talep edilebilen durumlarla ilgili bir hatayı tespit edemedikleri takımlar tarafından düşünülür ise ralli takımlardan biri tarafından derhal durdurularak görüntü talep edilebilir.

Görüntü talebi, tablet kullanılıyorsa tablet vasıtası ile eğer tablet kullanılmıyorsa sadece takımların sahadaki görevli takım koçları tarafından yapılabilir.

Ancak;

- a) Takım koçu cezai yaptırım da dahil olmak üzere, herhangi bir nedenle takımının başından ayrılmak zorunda kalırsa, 1. asistan koç, takım koçunun olmadığı süreçte oyundaki kaptanın isteği ve baş hakemin izniyle koçun görevlerini üstlenebilir. Bu durumda 1. asistan koç, takım koçunun yerine görüntü talep etme hakkını da elde eder. 1. asistan koç herhangi bir nedenle takımının başından ayrılmak zorunda kalırsa, görüntü talep etme hakkı 2. asistan koça verilir
- b) Takım koçu ve asistan koçların takımının başından ayrılmak zorunda kalmaları halinde görüntü talep etme hakkı sadece oyundaki kaptana verilir.
- c) Takım koçu maçın başlangıcında takımının başında bulunmazsa Görüntü talep etme hakkı asistan koça verilemez. Bu durumda da Görüntü talep etme hakkı oyundaki kaptan tarafından kullanılır. (Maçın başlangıç anından kast edilen süreç resmi oyunun protokolü ile başlayan hakemlerin fileyi ölçtükleri andır.)

Tablet veya tablet olmadığı durumlarda takımların koçları tarafından talep edilecek olan görüntü isteği başhakemin kolunu açıp servis atacak tarafı gösterdiği nihai karar anından başlamak üzere 8 saniye içerisinde yapılabilir. 8 saniyelik süreyi aşan talepler değerlendirmeye alınmaz.

Görüntü isteme yetki ve koşulları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Bir takımın görüntü talep/taleplerinin haklı bulunması durumunda sınırsız talepte bulunma hakları vardır.
- b) Görüntü talep eden takımın ilk talebi sonucunda hakemlerin kararında bir değişiklik olmazsa, talepte bulunan takımın o set için talep hakkı sayısı 1' e (bir) düşer. Aynı sette ikinci görüntü talebi sonucunda da hakemlerin kararlarında bir değişiklik olmazsa, takım 2 (iki) başarısız hakkını da kullanmış olur ve o set için talep hakkı kalmaz.
- c) Ralli sonunda sadece son hareket ile ilgili görüntü talep edilebilir. Bununla birlikte ralli oynanırken hakemlerin aşağıdaki görüntü talep edilebilen durumlarla ilgili bir hatayı tespit edemedikleri takımlar tarafından düşünülür ise ralli takımlardan biri tarafından derhal tablet vasıtası ile, tablet olmadığı durumlarda ise takımların koçları tarafından mola için kullanılan zile basıp ralli durdurularak görüntü talep edilebilir.
- d) Takımların iki ralli arasında sadece bir görüntü talep hakkı vardır. Takım koçlarından birisi görüntü talep etmiş ise hakemlerin söz konusu taleple ilgili olarak görüntü değerlendirmesi sonucunda verdikleri karar değişmiş ise diğer takımın yine aynı hareket ile ilgili görüntü talep hakkı vardır. (Örn. Hakemlerin vermiş oldukları DAHİL kararı sonrası A Takımının DAHİL/HARİÇ TOP görüntü talebinden sonra hakemlerin kararı HARİÇ olarak değiştirmesi ve B Takımının TOPUN BLOK OYUNCUSUNA TEMASI veya FİLEYE TEMAS ile ilgili görüntü talep etmesi.) Bundan sonra takımların herhangi bir görüntü talep etme hakları yoktur.
- e) Görüntü talebi üzerine yapılan inceleme sonunda, yapılan kamera görüntü kayıtlarının yetersiz kalması nedeniyle bir karar verilemezse, başhakem tarafından verilen ve itiraza sebep olan karar geçerli olarak kabul edilir ve görüntü değerlendirmesi talebinde bulunan takımın o set için görüntü değerlendirmesi talep hakkı sayısında eksilme olmaz.
- f) Görüntü değerlendirme, tablet vasıtası ile, eğer tablet kullanılmıyor ise sadece takımın koçu tarafından iki eliyle dikdörtgen işareti yapılarak yardımcı hakemden talep edilebilir. Tablet ile talep yapıldıktan sonra ilgili oyun hareketi seçilmelidir. Eğer tablet yoksa takımın koçu görüntü değerlendirme talebini yardımcı hakeme ilettikten sonra görüntü talep ettiği oyun hareketini de yardımcı hakeme sözlü olarak iletir.
- g) Takımların görüntü değerlendirme talebi sadece aşağıdaki 3. maddede belirtilen konularla sınırlıdır.

3. TAKIMLAR TARAFINDAN GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN GÖRÜNTÜ TALEP EDİLEBİLECEK OYUN HAREKETLERİ

Hakemlerin;

- a) Topun zemine teması sonucunda verdikleri "DAHİL TOP" veya "HARİÇ TOP" kararlarına,
- b) Topla oynama hareketi içinde bulunan oyuncunun;
  - Filenin antenlerle sınırlandırılmış 9 metrelik uzunluğu içerisindeki herhangi bir yerine hatalı temasına,
  - Oyuncunun antene temasına,

- c) Topun antene temasına,
- d) Topun blok oyuncusuna temasına (Dört Vuruş ve Çift Vuruşlar dahil),
- e) Geri hat oyuncularının, hücum çizgisi ve uzantıları da dâhil olmak üzere ön bölgeye basarak file üst kenar seviyesinin üzerindeki bir topa hücum vuruşunu tamamlamasına,
- f) Oyuncunun rakip oyun alanına hatalı olarak girmesine (Ayak/ayaklarla orta çizgi ihlali)
- g) Servis atacak oyuncunun servis atışı için topa vuruş öncesi veya anında zemine son bastığı yer itibarıyla servis bölgesinin dışı olarak tanımlanan dip çizgiye, kendi oyun alanına veya servis bölgesi dışındaki serbest bölgeye ayak/ayaklarıyla temasına,

ilişkin görüntü değerlendirme talebinde bulunulabilir.

4. GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNDEN GÖRÜNTÜ TALEP EDİLMESİ HALİNDE BAŞHAKEM, YARDIMCI HAKEM VE GDS HAKEMİ TARAFINDAN YAPILACAK UYGULAMALAR:

- a) Görüntülü değerlendirme talebi tablet üzerinde belirldikten sonra başhakem talebi uygun gördüğü taktirde düdük çalar ve iki eliyle dikdörtgen işareti yapar, kollarını yere paralel olarak uzatarak monitör masasını işaret eder. Talep anında eğer ralli oynanmaya devam ediyorsa hakemlerden biri tarafından ralli derhal durdurulur ve başhakem talebi uygun gördüğü taktirde düdük çalar ve iki eliyle dikdörtgen işareti yapar, kollarını yere paralel olarak uzatarak monitör masasını işaret eder. Talebin görüntü değerlendirmesi GDS Hakemi tarafından yapılır. Eğer GDS Hakemi yok ise değerlendirme Yardımcı Hakem tarafından yapılır. Eğer tablet kullanılmıyor ise yardımcı hakem ralli durdurulduktan sonra veya rallinin sonunda görüntü değerlendirme talebini takım koçundan alır; önce düdük çalıp elleriyle dikdörtgen işareti yapar ve daha sonra da kulaklık sistemi aracılığıyla talebin konusu hakkında sözlü olarak başhakemi ve GDS Hakemini bilgilendirir. Başhakem, takım koçunun görüntü değerlendirme talebi yardımcı hakem tarafından kendisine iletildiğinde talebi uygun gördüğü taktirde düdük çalar ve iki eliyle dikdörtgen işareti yapar, kollarını yere paralel olarak uzatarak monitör masasını işaret eder. Devamında aynı işlemler uygulanır.
- b) Başhakem eğer talebin 3'üncü maddede belirtilen konular dışında olduğuna karar verirse görüntü değerlendirme talebini reddeder. Bu türden, ilk UYGUN OLMAYAN TALEP herhangi bir yaptırım olmaksızın reddedilir. UYGUN OLMAYAN TALEBİN maç içinde tekrarı halinde ise GECİKTİRME YAPTIRIMI uygulanır. Eğer başhakem takımlardan birinin talebin reddi ile ilgili açıklamayı kabullenmediği durumlarda oyunun geciktiğine kanaat getirirse GECİKTİRME YAPTIRIMI da uygulayabilir.
- c) Başhakemin vereceği izinden sonra GDS Hakemi (yoksa Yardımcı Hakem) monitörden görüntüyü değerlendirir. Sonuç hakkında yardımcı hakeme ve baş hakeme bilgi verir.
- d) Yardımcı hakem GDS Hakeminden aldığı bilgi üzerine baş hakeme yardımcı olmak amacıyla oyun sahasında hatalı bulunan takım tarafına geçerek bir duruş sergiler ve kulaklık sistemiyle başhakemi sözlü olarak da bilgilendirir.
- e) Başhakem GDS Hakemi veya yardımcı hakemden bilgi aldıktan sonra görüntü başhakemin izni ile salondaki LED ekrana ve varsa televizyon yayınına aktarılır. Görüntü ekrana geldikten sonra başhakem "**NİHAİ KARAR**" verir. Başhakem gerekli gördüğü taktirde GDS Hakemi veya yardımcı hakemin kararını değiştirebilir.

- f) Değerlendirme sonucunda verilen karar üzerine hakemlerin ilk kararı değişmiş ise diğer takımın aynı oyun hareketi içerisinde ve verilen karardan önce olmuş olabilecek başka bir hata için görüntü değerlendirme hakkı vardır. Prosedür yukarıdaki maddeler gibidir.
- g) Başhakemce verilen son karar üzerine takımların itirazı veya yeni bir görüntü değerlendirme talep hakları yoktur. Sürdürülen itirazlar centilmenlik dışı davranış kapsamında değerlendirildiği takdirde, cezai yaptırım uygulanır.
- h) Takımlar, ralliyi durdurarak yaptıkları görüntülü değerlendirme talepleri sonucunda haksız çıkmaları durumunda veya uygun olmayan bir talepte bulunmaları durumunda ralliyi kaybederler.
- i) Bir set için görüntü değerlendirme talep hakkı kalmayan takımın yeni bir talebi halinde, talep reddedilir ve kurallara uygun olmayan duraklama talebi olarak değerlendirilir.
- j) Monitörden görüntünün incelenmesi ve değerlendirilmesi sadece GDS hakemi veya yardımcı hakem yetkisinde olup başka hiç kimsenin bu incelemeye katılmasına izin verilmez, GDS operatörü sadece istenen görüntüyü GDS hakemine göstermekle yükümlüdür. Görüntüyle ilgili olarak yorum yapamaz, fikir beyan edemez, herhangi bir müdahalede bulunamaz.
- k) Görüntü değerlendirmesi esnasında tüm takım mensupları kural gereği bulunmaları gereken alan ve bölgelerde bulunurlar.
- l) Başhakem nihai kararını verdikten sonra oyunu tekrar başlatmadan önce GDS operatörü ve yazı hakemi; yardımcı hakeme, yardımcı hakem de başhakeme oyuna hazır işaretini gösterir.
- m) Yardımcı hakem, oyun tekrar başlatılmadan önce tüm skor tabelalarının aynı ve doğru skoru gösterdiğini, oyun alanındaki oyuncuların müsabaka cetveline göre doğru pozisyonlarda olduğunu kontrol ve teyit eder.
- n) Bir pozisyonla ilgili olarak görüntü değerlendirme incelemesi yapılırken GDS Hakemi veya yardımcı hakem talep edilen konunun dışında farklı bir hatayı tespit ederse, tespit edilen hata değerlendirilerek karar verilir.
- o) Başhakem, setin veya maçın sonucunu etkileyebileceğini veya gerekli olduğunu düşündüğü ve karar verme konusunda emin olmadığını değerlendirdiği bir oyun hareketiyle ilgili olarak GDS Hakeminden veya Yardımcı Hakemden görüntü incelemesi yapmasını isteyebilir.

5. GÖRÜNTÜLÜ DEĞERLENDİRME SİSTEMİNİN KISMEN VEYA TAMAMEN ARIZALANMASI

GDS sisteminin, maçın başlamasından önce, başlangıç anında veya devamı sırasında herhangi bir nedenle kısmen veya tamamen kullanılamaz hale gelmesi maçın başlamasını, devamını ve sonucunun tescilini etkilemez. Başhakem ekibi ile birlikte maçı Voleybol Resmi Oyun Kuralları çerçevesinde yönetir ve maç GDS olmaksızın tamamlanır. Böyle bir durumda tarafların hiçbir şekilde itiraz etme hakkı yoktur.